

Månadsrapport

Oktober 2023

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad	4
Befolkningsutveckling	4
Omvärlden och ekonomi.....	4
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	5
Arbetsmarknaden	5
Sjukfrånvaro	6
Ekonomisk utveckling	7
Prognos 2023	7
Nämndernas resultat och prognos	9
Investeringar.....	11
Finansiella rapporter	12
Resultaträkning.....	12
Utfall per nämnd.....	13

Sammanfattning

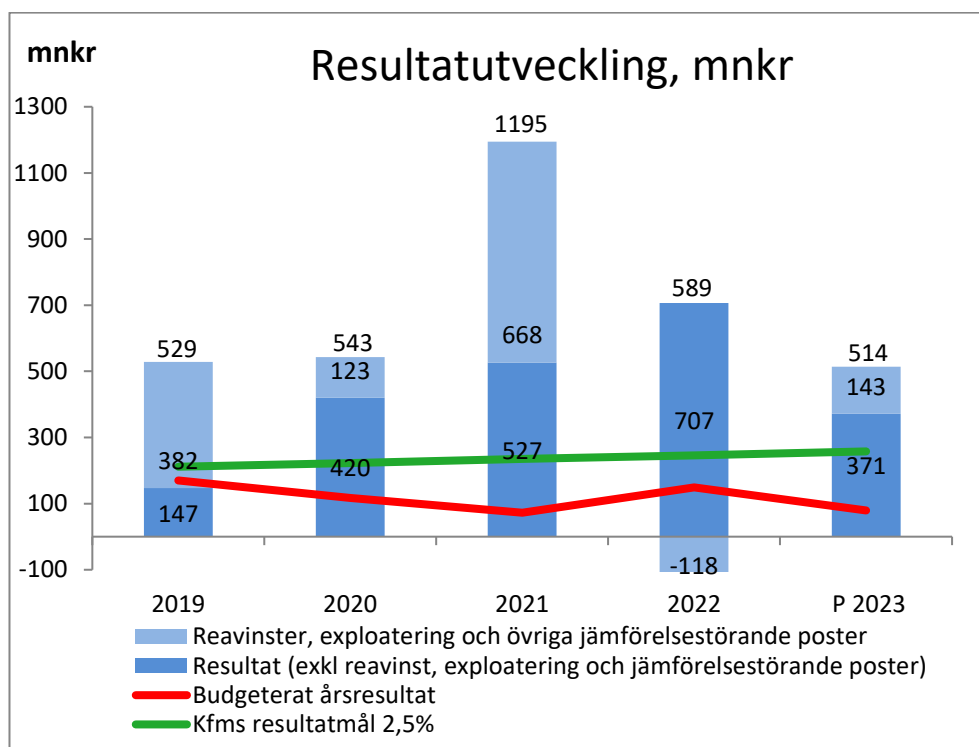
Årets prognos 514 mnkr, 5,0 % av skatter och generella statsbidrag (budget 80 mnkr, 0,8 %).

Prognos exklusive jämförelsestörande poster 371 mnkr, 3,6 %.

Årets investeringsprognos 1 264 mnkr (budget 2 004 mnkr), utfall oktober 772 mnkr.

Prognos mot budget

- Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning +242 mnkr
- Finansnetto +160 mnkr
- Realisationsvinster anläggningar +45 mnkr
- Nämnderna sammantaget +212 mnkr exklusive realisationsvinster och leasingresultat.

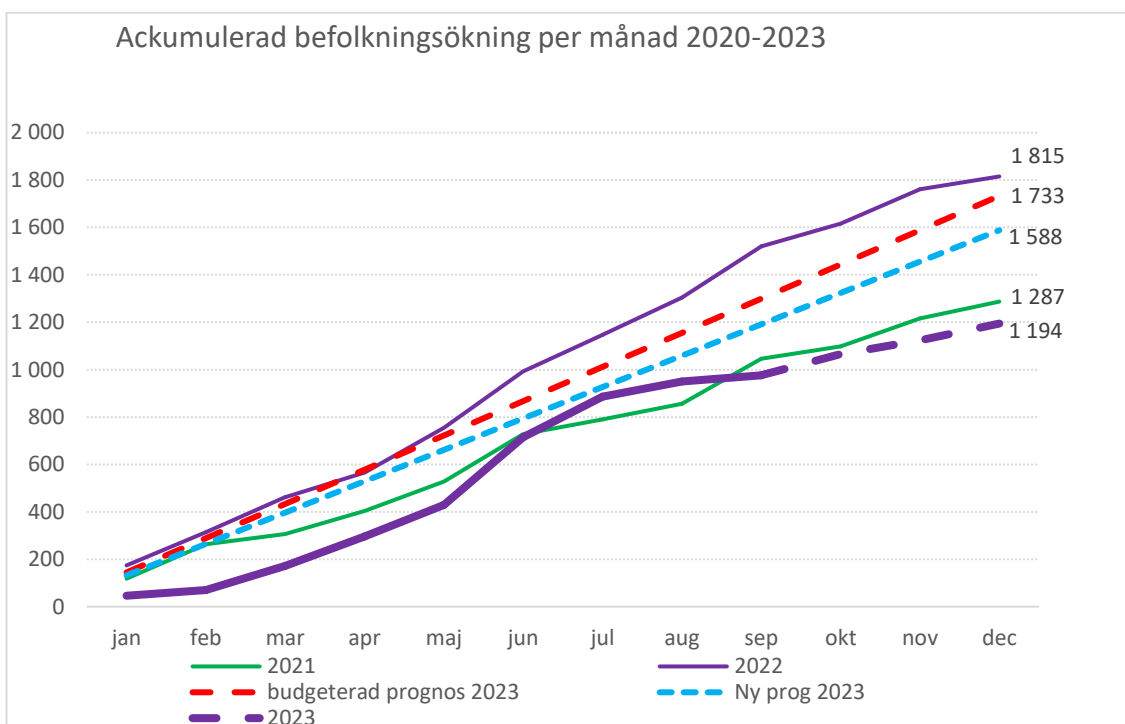

Prognosen för året är per oktober 514 mnkr, 5,0 % av skatter, utjämning och generella statsbidrag.

Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad

Befolkningsutveckling

Årets budget bygger på en ökning med 1 733 personer, medan en uppdaterad befolkningsprognos från mars 2023 visar en ökning med 1 588 personer. Den nya befolkningsprognosen skulle innebära en befolkning på 160 241 per den 31 december 2023.

Ökningen hittills visar inte att vi når årets prognos. Ökningen till och med september har sedan 2014 i snitt varit 1 500 personer, men var i år knappt 1 000. Ett uppskattat utfall grundat på månadsökningar de senaste 20 åren skulle bli knappt 1 200 personer.

Omvärlden och ekonomi

I en alltmer tydlig inbromsning i både konjunktur och arbetsmarknader kommer signaler från världens centralbanker om att det inte blir fler höjningar i denna räntecykel. Inflationen sjunker i en relativt långsam takt samtidigt som kronan är fortsatt svag. Marknaden är därför inställd på att sänkningar kan dröja till andra halvåret 2024.

Inflationen var oförändrad på 6,5 procent i oktober jämfört med september. Den senaste bedömningen från Nordeas ekonomer är att den höga prisöknings-takten och den svaga kronan gör att det finns risk för att Riksbanken höjer

2023-11-20

styrräntan igen vid sitt möte i november, medan bland annat Swedbank och Danske bank inte tror på ytterligare en höjning.

Skatter, generella statsbidrag och utjämning

SKR:s skatteprognos i oktober var en sänkning av skatteintäkterna för 2023 och 2022, jämfört med tidigare prognoser. En sämre utveckling för antalet arbetade timmar under det första halvåret i år samt en inbromsning av arbetsmarknaden under det andra halvåret förklarar nedrevideringen.

Efter besked från Socialstyrelsen i november att statsbidraget för att minska timanställningarna i äldreomsorgen fritt kan användas mellan åren 2023 och 2024, justerades årets prognos ner med 48 mnkr som istället periodiseras till 2024. Totalt sänktes skatteprognosen till 242 mnkr högre än budgeterat efter den justeringen.

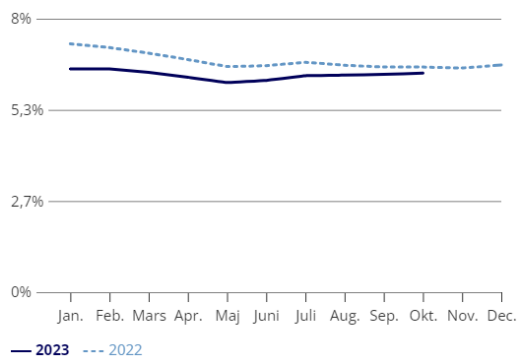
Nästa skatteprognos kommer den 14 december.

Arbetsmarknaden

Arbetslösheten i riket börjar att stiga och antalet varsel ökar.

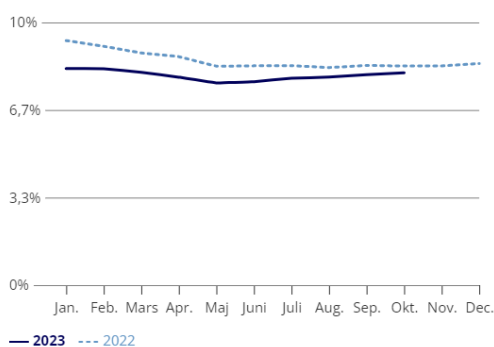
Riket

Inskrivna arbetslösa i procent

Västerås

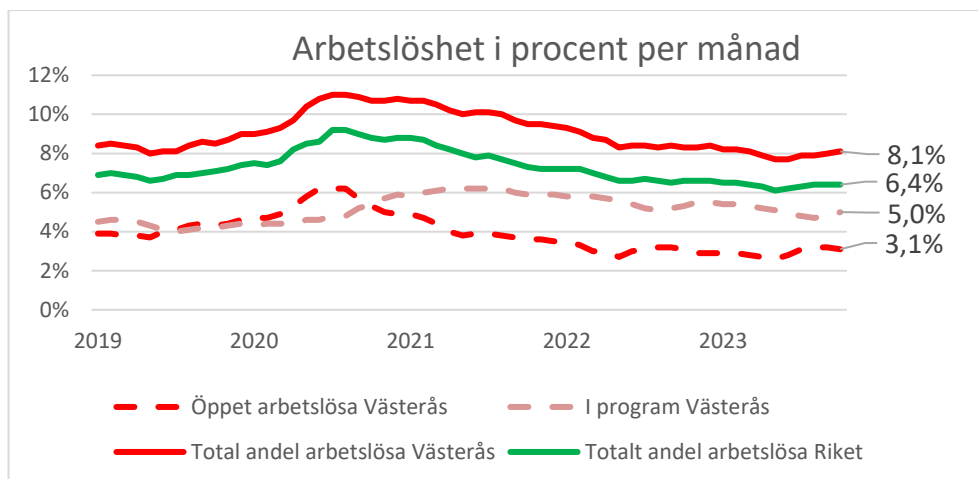
Inskrivna arbetslösa i procent

Antalet inskrivna arbetslösa är nästan lika många nu som för ett år sedan, vilket är en ökning jämfört med tidigare månader i år. Ett ökat antal arbetslösa och färre arbetsgivare som annonserar efter arbetskraft tyder på att arbetsmarknaden börjar vika.

Totalt varslades drygt 6 700 personer under oktober och hittills i år drygt 60 000 att jämföra med drygt 22 000 samma period förra året. Av dessa stod andelen varsel i Västmanland för cirka 1,5 procent. De mest drabbade branscherna är bygg, industri och handel.

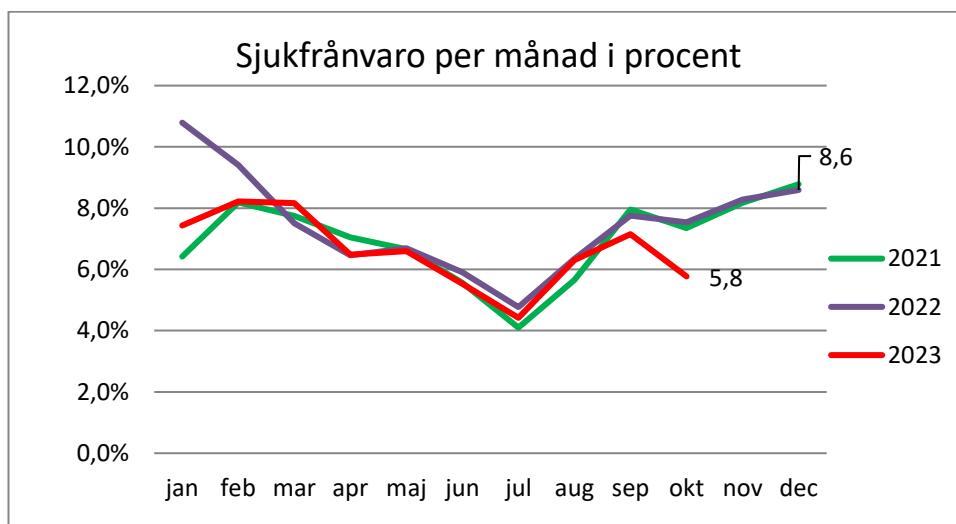
2023-11-20

Arbetslösheten var i oktober 8,1 procent i Västerås och 6,4 procent i riket. Det är som tidigare fler arbetslösa i program i Västerås än vad det är i riket. I oktober låg arbetslösheten för de i ett program på 5,0 procent, nästan 4 000 personer, i Västerås mot rikets 3,2 procent. Antalet öppet arbetslösa sjönk dock i oktober i Västerås till drygt 2 400 personer, motsvarande en arbetslöshet på 3,1 procent.

Sjukfrånvaro

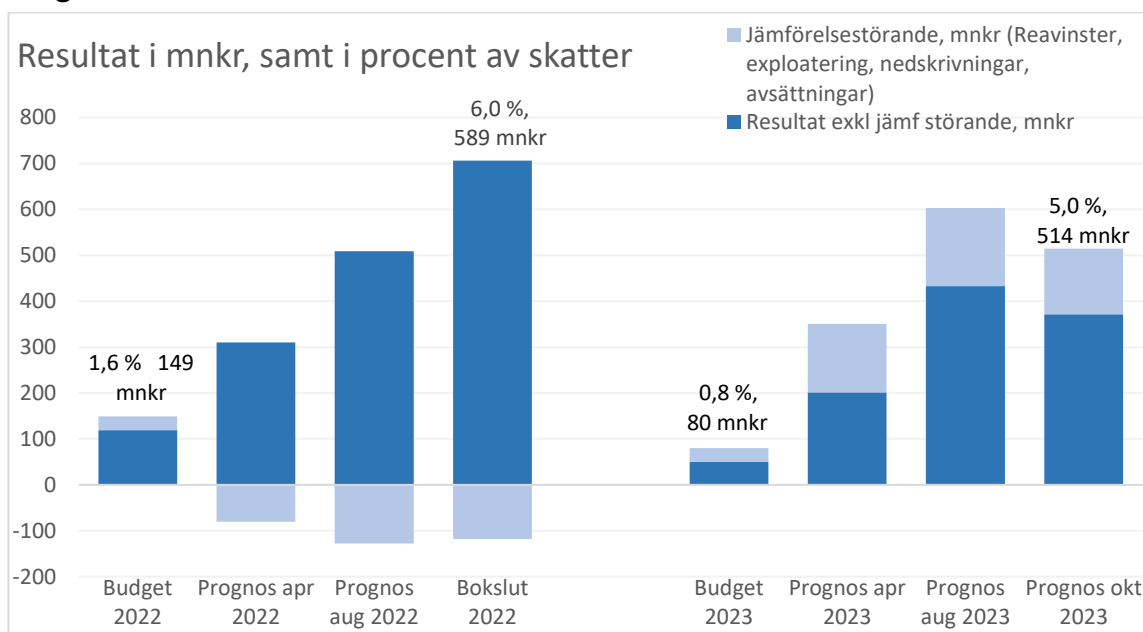
Sjukfrånvaron följer ungefär tidigare år. Oktobersiffran är fortfarande osäker då inrapportering släpar efter.

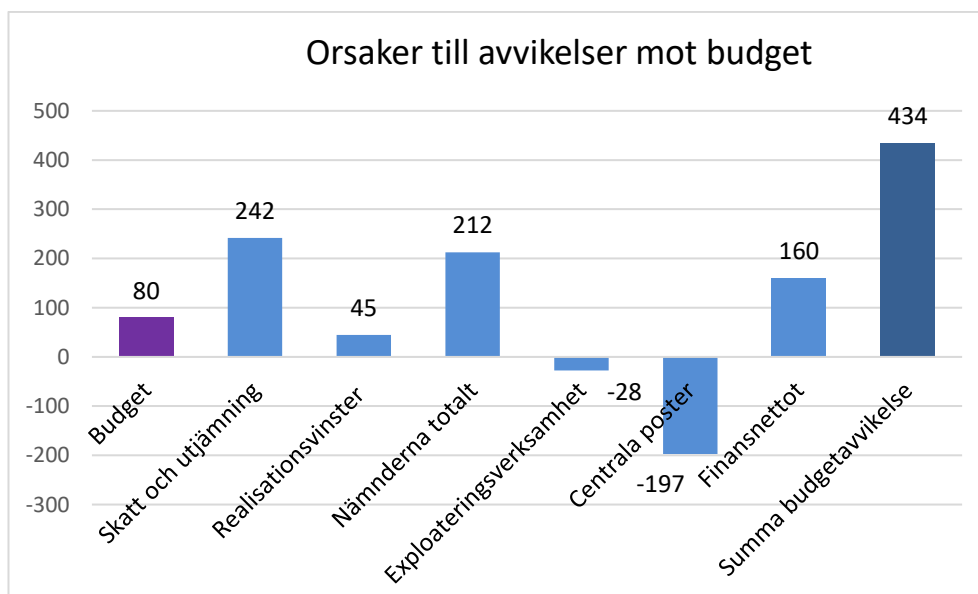
Sjukfrånvaron i september var 7,2 procent och hittills inrapporterad frånvaro för oktober visar en minskning till 5,8 procent, men kommer att öka när all frånvaro är med. Målet är en sjukfrånvaro under 5 procent.

Ekonomisk utveckling

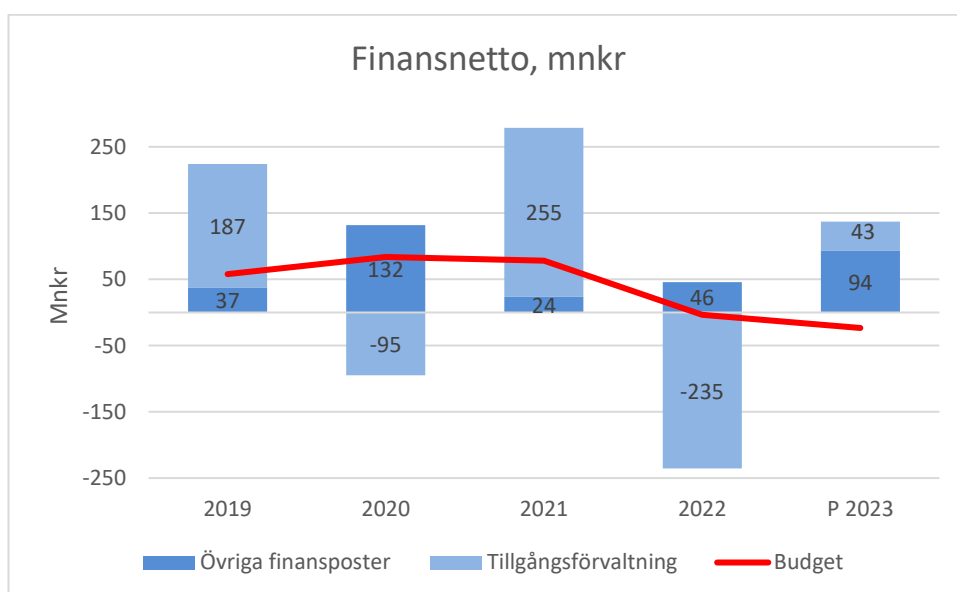
Prognos 2023

Västerås stad redovisar en prognos för året på 514 mnkr, ett överskott på 434 mnkr mot budget. Prognosen motsvarar 5,0 % av skatter, utjämning och generella statsbidrag och 3,6 % exklusive jämförelsestörande poster, att jämföra med budgeterade 0,8 %. Diagrammet visar några prognoser 2022 och 2023.

Bättre finansnetto med 160 mnkr, varav 50 mnkr i extra utdelning från Mälarenergi via Stadshus AB, högre beräknade skatteintäkter och generella statsbidrag på 242 mnkr, samt det samlade budgetöverskottet i nämnderna på 212 mnkr är förklaringarna till budgetöverskottet. I centrala poster ingår utdelningen av det interna bidraget på 78 mnkr till de pedagogiska nämnderna, samt interna bidrag till äldrenämnden för erhållna generella statsbidrag, vilket sänker resultatet.

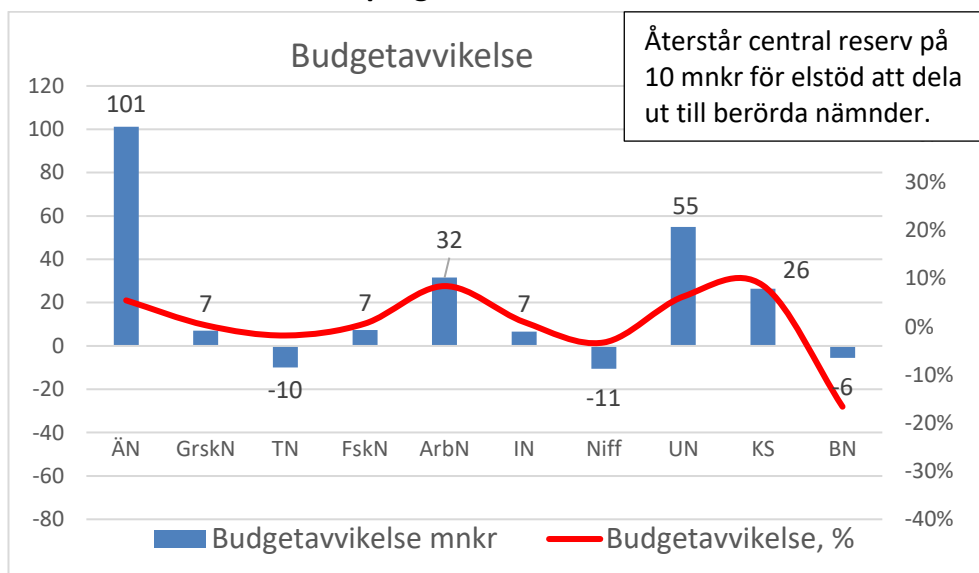
Finansnettot visar ett överskott mot budget beroende på lägre kostnader för lån, större utdelning från Stadshus AB och högre ränteintäkter, samt finansiella realisationsvinster som inte budgeteras, främst orealiserade vinster.

Internbanken fortsätter att hålla en relativt lång räntebindning kring 4 år.

Efterfrågan på stadens värdepapper är fortsatt god och Internbanken fortsätter att hålla en god likviditet. Höstens låneförfall är i huvudsak redan refinansierade på attraktiva nivåer.

Marknadsvärdet i pensionsportföljen var den 31 oktober cirka 1 522 mnkr, ner med 1 procent sedan 30 september, men upp med cirka 4,1 procent eller cirka 60 mnkr sedan årsskiftet. Likviditetsportföljen hade ett marknadsvärde på cirka 525 mnkr, en ökning med 3,7 procent eller knappt 19 mnkr sedan årsskiftet.

Nämndernas resultat och prognos

Nämnderna redovisar en sammanlagd prognos på ett överskott på 212 mkr, exklusive realisationsvinster och överskott för leasing. I överskottet ingår den extra tilldelningen från centrala medel på 78 mkr fördelat till de pedagogiska nämnderna. Dessutom har ytterligare interna bidrag delats ut till äldrenämnden för statsbidrag, klassade som generella, men erhållna efter utförda prestationer i äldreomsorgen. Detta innebär ett underskott för centrala poster och ett sammantaget lägre resultat. Efter besked från Socialstyrelsen i början av november att statsbidraget för minskade timanställningarna fritt får användas 2023 och 2024 kommer 48 mkr att periodiseras till 2024. Detta finns med i prognosen men inte i utfallet av utbetalt bidrag till och med oktober.

Äldrenämndens prognos pekar mot ett budgetöverskott på 101 mkr, varav 105 mkr avseende beställarverksamheten och -4 mkr för egenregin. Prognosen har justerats efter möjligheterna att periodisera statsbidraget för minskning av timanställda som nämnden erhållit under året. 48 mkr kommer därför att periodiseras till 2024, vilket i prognosen är lagt på beställarsidan.

Huvudsakligen beror överskottet på att utbetald ersättning till utförarna avseende hemvård enligt LOV bedöms understiga budgeten då timmarna minskar. Utförd tid av hemsjukvård av legitimerad personal kommer att ge ett överskott efter att ersättning från april betalas ut för utförd tid och inte för planerad tid. Utöver dessa överskott finns outnyttjade buffertar.

Egenregiverksamhetens helårsprognos är justerad till ett mindre budgetunderskott jämfört med september. Anledningen är att personalkostnaderna inte minskar i den omfattning som tidigare beräknats. Effektiviseringar i schemaprocessen för att nyttja andelen ökade heltidstjänster, har ännu inte kunnat effektueras. Borttagande av delade turer har också en negativ påverkan på

2023-11-20

kostnaderna. Verksamheterna signalerar att kunderna har allt större behov av omvårdnad, vilket ökar kostnaderna.

Grundskolenämnden. Prognosen för grundskolenämnden är oförändrad på +7 mnkr jämfört med tidigare. Överskottet finns inom tilldelningsekonomin på grund av färre elever, medan restaurangverksamheten som finns hos den kommunala utföraren har en negativ prognos.

Tekniska nämndens prognos är -10 mnkr, vilket är en förbättring med 4 mnkr mot september. En viss försämring beror på högre kostnader för färdtjänstresor och vinterväghållning jämfört med tidigare, men vägs upp av att hela paketet för kollektivtrafiken delats ut till nämnden. Lägre personalkostnader på grund av vakanser och lägre köp av konsulter väger upp det totala underskottet något.

Förskolenämndens prognos per oktober är ett överskott på 7 mnkr huvudsakligen på tilldelningssidan på grund av färre barn än budgeterat. Senarelagda etablering av förskolepaviljonger ger lägre kostnader för den kommunala utföraren, medan högre personalkostnader minskar överskottet något ytterligare jämfört med september.

Arbetsmarknadsnämnden har ytterligare förbättrat sin prognos jämfört med september, till ett budgetöverskott på 32 mnkr. Huvudsakligen beror överskottet på färre hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd än beräknat i budgeten. Antal platser i så kallade välfärdsjobb har i snitt varit 54 hittills, jämfört med budgeterade 60 platser, vilket också bidrar till budgetöverskottet.

Individ- och familjenämndens årsprognos är ett överskott på 6 mnkr. En positiv avvikelse inom barn och unga förklaras främst av lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster, fortsatt färre institutionsplaceringar för barn och externa stödboendeplaceringar för ungdomar, färre antal öppenvårdsinsatser samt inkomna medel via statsbidrag. Underskott bedöms dock fortsatt för familjehemsplaceringar. Prognosen för område vuxen är som tidigare ett överskott, vilket beror på fortsatt färre antal skyddsplaceringar, lägre personalkostnader samt externa medel för mottagningen Centrum mot hedersvåld.

Prognosen för flyktigmottagningen är att den får ett mindre överskott, beroende på avveckling av en mötesplats under sommaren. Staden har tagit emot 78 flyktingar från Ukraina under året, där kostnaderna fortfarande bedöms ersättas helt av Migrationsverket.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggandes prognos är försämrad med 2 mnkr jämfört med september till -11 mnkr. Underskottet mot budget beror huvudsakligen på högre energi- och hyreskostnader inom idrotts- och badanläggningar. Försämringen återfinns inom idrottsanläggningar där driftkostnaderna överskrider budget på grund av eftersatt underhåll och bedömningen nu görs att intäkterna försämrats. Budgetöverskott inom andra delar väger upp underskottet något.

2023-11-20

Kommunstyrelsens prognos är ett överskott på 12 mnkr, samma som i september. Av överskottet återfinns 26 mnkr inom markförvaltningen, varav hälften utgör realisationsvinster, samt ett underskott mot budget på -28 mnkr för exploateringsverksamheten. Övriga verksamheters överskott beror bland annat på lägre personalkostnader för vakanser samt uteblivna utvecklingsinsatser, huvudsakligen inom verksamhetsområde ekonomi.

Utbildningsnämndens prognos på ett överskott på 55 mnkr är oförändrad sedan augusti. Största förklaringsposten är statsbidrag till Vuxenutbildningscentrum som inte krävs i återbetalning, men även färre elever än budget, vilket ger ett budgetöverskott på 65 mnkr för tilldelningsekonomin. Den kommunala utförarens underskott på -11 mnkr består, trots pågående anpassningar av kostnaderna, främst beroende på Hahrska gymnasiet. Övriga enheter klarar med viss marginal att parera underskott inom verksamhetsområdet.

Byggnadsnämnden har en negativ prognos på -6 mnkr beroende på lägre intäkter för bygglov, men även för geografisk information vilket gör att prognosen försämrats 1 mnkr jämfört med september.

Investeringar

Investeringsutfallet i Västerås stad per oktober uppgick till 772 mnkr, vilket är 39 procent av årets budget på 2 004 mnkr. Utfall samma period 2022 var 35 procent av det årets budget där utfallet i december blev 55 procent. Prognosen för 2023 är 1 264 mnkr vilket är 63 procent av årets budget. Nerdragningen till septemberprognosen berodde bland annat på förändring av betalplan på pågående projekt, en entreprenör i konkurs, paviljongetableringar som senareläggs på grund av utredningar om placeringar samt förändringar på ett flertal projekt som befinner sig i projekteringskede och av olika anledningar får ändrade tidplaner. Ytterligare nerdragning av prognosen i oktober beror på omarbetade betalplaner för några större pågående projekt, till exempel Carlforsska skolans om- och tillbyggnad, nybyggnation av Emausskolan och Gotö förskola. Nivån på utfallet till oktober kan indikera att prognosen inte nås.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Resultaträkning, mkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2023	Prognos 2023	Prognos- avvikelse
Intäkter	1 994	1 996	-1	2 337	2 308	-30
Kostnader	-9 616	-9 738	122	-11 695	-11 626	69
Avskrivningar	-508	-510	2	-613	-620	-7
Verksamhetens nettokostnader	-8 129	-8 252	123	-9 970	-9 938	32
Skatteintäkter	6 993	6 893	100	8 272	8 386	114
Generella bidrag och utjämning	1 635	1 501	134	1 801	1 929	127
Verksamhetens resultat	499	142	357	103	377	274
Finansiella intäkter	505	322	183	373	523	150
Finansiella kostnader	-323	-331	7	-397	-386	11
Finansnetto	182	-9	191	-23	137	160
Resultat	680	133	548	80	514	434

Utfall per nämnd

Nämnder, mnkr	Budget 2023	Avvikelse perioden	Prognos	Prognos avvikelse
Äldrenämnd	-1 853	114	-1 751	101
Grundskolenämnd	-2 368	14	-2 361	7
Teknisk nämnd	-547	9	-557	-10
Förskolenämnd	-1 135	4	-1 127	7
Fastighetsnämnd	0	69	42	42
Individ- och familjenämnd	-690	10	-683	7
Nämnden för idrott, fritid o förebyggande	-320	-2	-331	-11
Byggnadsnämnd	-33	-10	-39	-6
Kommunstyrelse	-275	23	-263	12
Arbetsmarknadsnämnden	-374	29	-342	32
Miljö- och konsumentnämnd	-25	2	-25	0
Nämnden för pers m funktionsnedsättning	-989	7	-987	2
Överförmyndarnämnd	-16	3	-14	2
Kulturnämnden	-213	4	-215	-2
Skultuna kommundelsnämnd	-140	0	-139	1
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-877	34	-822	55
Valnämnd	-2	0	-2	0
Kommunrevision	-5	0	-5	0
Totalt nettoresultat nämnder	-9 862	310	-9 622	240
varav exploatering, KS	30	-24	2	-28
varav reavinster, främst FN	2	45	47	45
varav finansiell leasing, FN	0	9	10	10
Resultat nämnder exkl reav, explo, fin lease	-9 894	281	-9 682	212
Centrala poster	-109	-190	-316	-208
Verksamhetens nettokostnader	-9 970	120	-9 938	32

Resultatet per oktober visar en avvikelse mot budget på nämnderna med +281 mnkr, exklusive realisationsvinster, resultat för finansiell leasing samt exploateringsvinster. Prognosen för året är motsvarande ett överskott på 212 mnkr. Äldrenämndens prognosöverskott är nerjusterat till 101 mnkr, bland annat beroende på möjligheten att periodisera erhållet statsbidrag till 2024. Tekniska nämnden, nämnden för idrott, fritid och förebyggande, byggnadsnämnden och kulturnämnden har fortsatt prognoser på budgetunderskott.

Investeringar

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar, Västerås stad	perioden	2023	2023	Prognos- budget
Fastigheter - förskola	72	209	94	115
Fastigheter - grundskola	269	468	390	78
Fastigheter - gymnasiet	88	134	110	24
Boenden	15	53	29	23
Idrottsfastigheter	43	63	11	52
Fastigheter - Skultuna	41	142	58	84
Energiinvesteringar fastigheter	1	0	1	-1
Hamnen	7	8	8	0
Hamnen, externa hyresgäster	6	58	10	48
Övriga fastighetsinvesteringar	17	120	39	82
Fastighetsnämnden totalt	560	1 255	750	504
Infrastruktur ordinarie	61	94	92	2
Infrastruktur strategisk	75	121	107	14
Tekniska nämnden totalt	136	215	199	16
Mälarporten	0	-34	5	-39
Exploatering	23	322	95	227
Markinvesteringar	0	50	35	15
Övriga nämnder	53	196	180	17
Totala investeringar	772	2 004	1 264	741

Investeringsprognosen är per oktober 1 264 mnkr, en minskning från prognosen 1 362 i augusti och 1 306 i september. Justeringen gäller främst skolor och förskolor.